

Dziedzictwo Partycypacja Partnerstwo publiczno-prywatne

Filary czy gliniane nogi rewitalizacji?

**Pracownia Aktywności Obywatelskiej
i Dokumentacji Dziedzictwa**

COLLEGIUM
POLONICUM

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Europa-Universität Viadrina Frankfurt (Oder)

**Polsko-Niemiecki
Instytut Badawczy
Deutsch-Polnisches
Forschungsinstitut**

Dla przypomnienia:

***Rewitalizacja
to proces zmiany społecznej***

Dziedzictwo

***„Dziedzictwo jest decyzją, by czerpać
z przeszłości lub przekazać przyszłości.”***

(G. Ashworth, Planowanie dziedzictwa, Kraków 2015, s. 44)

***„Dziedzictwo jest funkcją miejsca i opcją
rozwoju.”***

(ibidem, s. 54)

***„Dziedzictwo polega na tworzeniu
czegoś, nie zaś na chronieniu.”***

*(D. Lowenthal 1985, cyt. za: G. Ashworth, Planowanie dziedzictwa,
Kraków 2015, s. 31)*

***„Każde miejsce ma więc pewne zasoby
pozwalające na rozwój dziedzictwa
i może lub nie z nich korzystać.”***

(G. Ashworth, Planowanie dziedzictwa, Kraków 2015, s. 34)

*„Kluczowy, definiujący aspekt dziedzictwa to fakt,
iż jest ono zakorzenione w teraźniejszości.
Jest współczesnym wykorzystaniem przeszłości.
Dotyczy tego, co teraźniejszość uważa
za odziedziczone z wyobrażonej przeszłości
i co chciałaby przekazać jako dziedzictwo
wyobrażonej przyszłości.”*

(G. Ashworth, Planowanie dziedzictwa, Kraków 2015, s. 42)

Partycypacja

***„[...] prawdziwa, a nie fasadowa,
partycypacja polega na nierozłącznym
powiązaniu odpowiedzialności
ze sprawczością.”***

*(K. Pobłocki [w:] M. Miessen, Koszmar partycypacji,
Kraków 2016, s. 94)*

***„Tryby partycypacji są najbardziej
konstruktywnymi narzędziami,
gdy rozumie się je w kategoriach
proaktywnego uczestnictwa,
a nie jako konieczne demokratyczne
procesy oddolne.”***

(M. Miessen, Koszmar partycypacji, Kraków 2016, s. 300)

***„Wiedza rodzi się często na granicach
lub w otchłaniach ignorancji.
Partycypacja powinna być po prostu
rozumiana jako taktyka współwinnej
ciekawości dostosowanej skalą
do aktualnie zamieszkiwanej przestrzeni.”***

(M. Miessen, Koszmar partycypacji, Kraków 2016, s. 63)

***„Współdział /czyli partycypacja –WS/ może być
przewyciężony przez przyjęcie trzech innych
stanowisk, w ramach których tryby
proaktywnego uczestnictwa mogą nabrać
znaczenia, a mianowicie: nastawienia,
odpowiedniości i odpowiedzialności.
Na nasze nieszczęście – to ich właśnie brakuje.”***

(M. Miessen, Koszmar partycypacji, Kraków 2016, s. 315)

***Partnerstwo
publiczno-prywatne***

„Intensywnie promowane w miejskim neoliberalizmie partnerstwo publiczno-prywatne prowadzi do ekspansywnego wzrostu zaangażowania sektora prywatnego w planowanie i współzarządzanie rozwojem miasta. Powstają nowe, skomplikowane publiczno-prywatne układy decyzyjne. Taka struktura władzy w mieście osłabia i ogranicza reprezentację grup społecznych, co prowadzi do społecznej niezgody na brak wpływu mieszkańców na sposób zarządzania.”

(I. Sagan, Miasto. Nowa kwestia i nowa polityka, Warszawa 2017, s. 149)

„Wdrażaniu partycypacji publicznej powinna towarzyszyć świadomość, że może się ona stać sposobem na osiągnięcie z góry ustalonych, partykularnych interesów. Tym samym nie tylko nie będzie służyła realizacji celów zgodnych z szerokim interesem publicznym, ale wręcz będzie ją utrudniała. Mechanizm partycypacji na poziomie lokalnym może też skutkować prowincjonalną partykularnością akceptowanych rozwiązań.”

(I. Sagan, Miasto. Nowa kwestia i nowa polityka, Warszawa 2017, s. 175)

„Często przywołanym inicjatorem gentryfikacji są też lokalne władze, dysponujące na tle innych aktorów społecznego wytwarzania przestrzeni większymi możliwościami inwestycyjnymi, przez co można wręcz mówić o przedstawicielach administracji samorządu terytorialnego jako gentryfierach.”

(Ł. Drozda, Uszlachetniając przestrzeń. Jak działa gentryfikacja i jak się ją mierzy, Warszawa 2017, s. 96)

„Gentryfikacji sprzyja ponadto polska praktyka rewitalizacji, która oprócz ożywienia sprzyjającego działalności inwestorów zewnętrznych skutkuje też wypieraniem ludności.”

(ibidem, s. 104)

Konkluzje

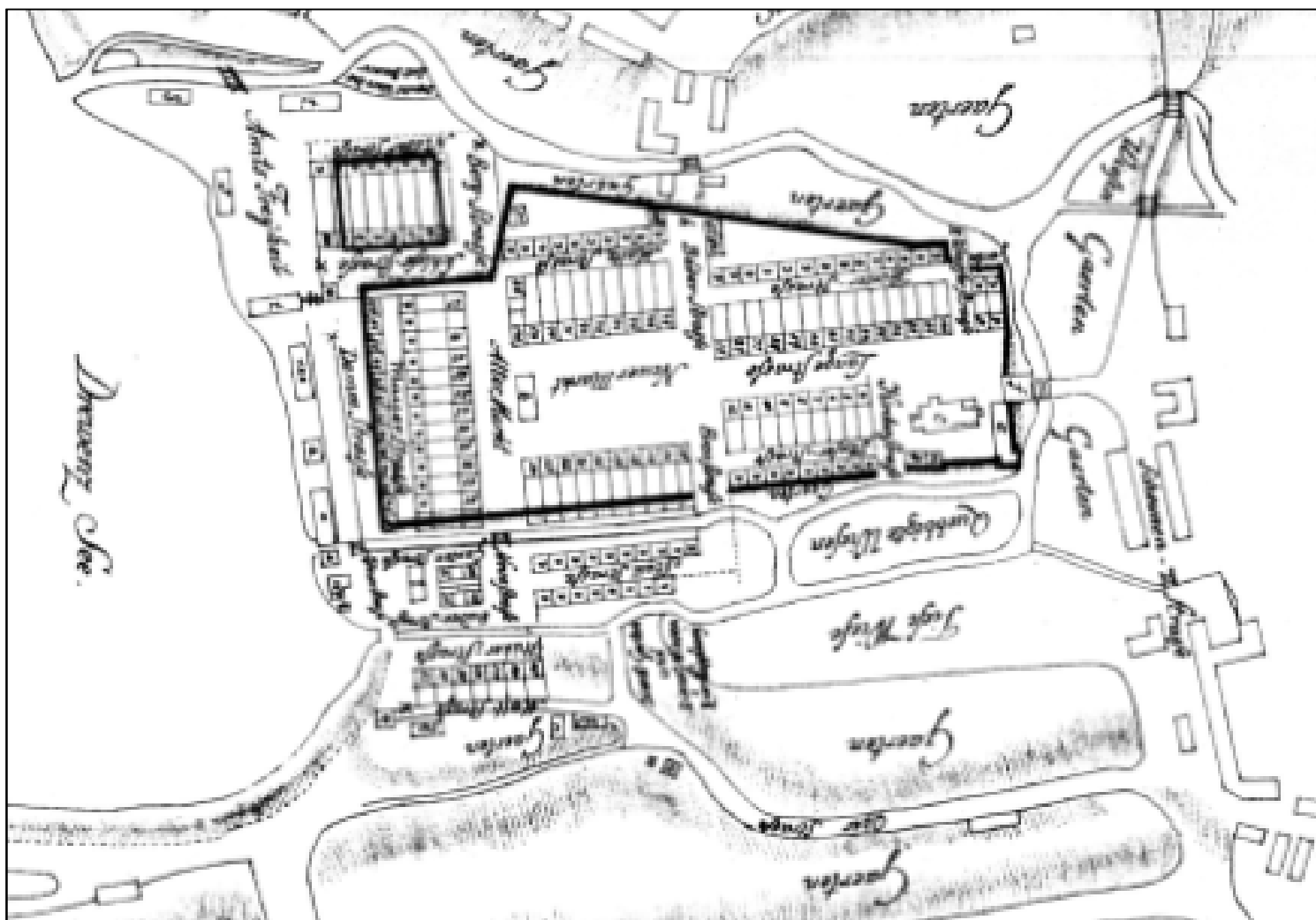
Filary rewitalizacji:

- dziedzictwo pojmowane jako proces*
- partycypacja agonistyczna*
- partnerstwo w formule partycypacyjnej*

Gliniane nogi rewitalizacji:

- dziedzictwo jako wyizolowany zasób (zabytki)*
- partycypacja deklaratorywna (fasadowa)*
- partnerstwo progentryfikacyjne*

Delikt ostródzki

Ostróda – plan odbudowy miasta z 1789 r.,
po wielkim pożarze w lipcu 1788 r.

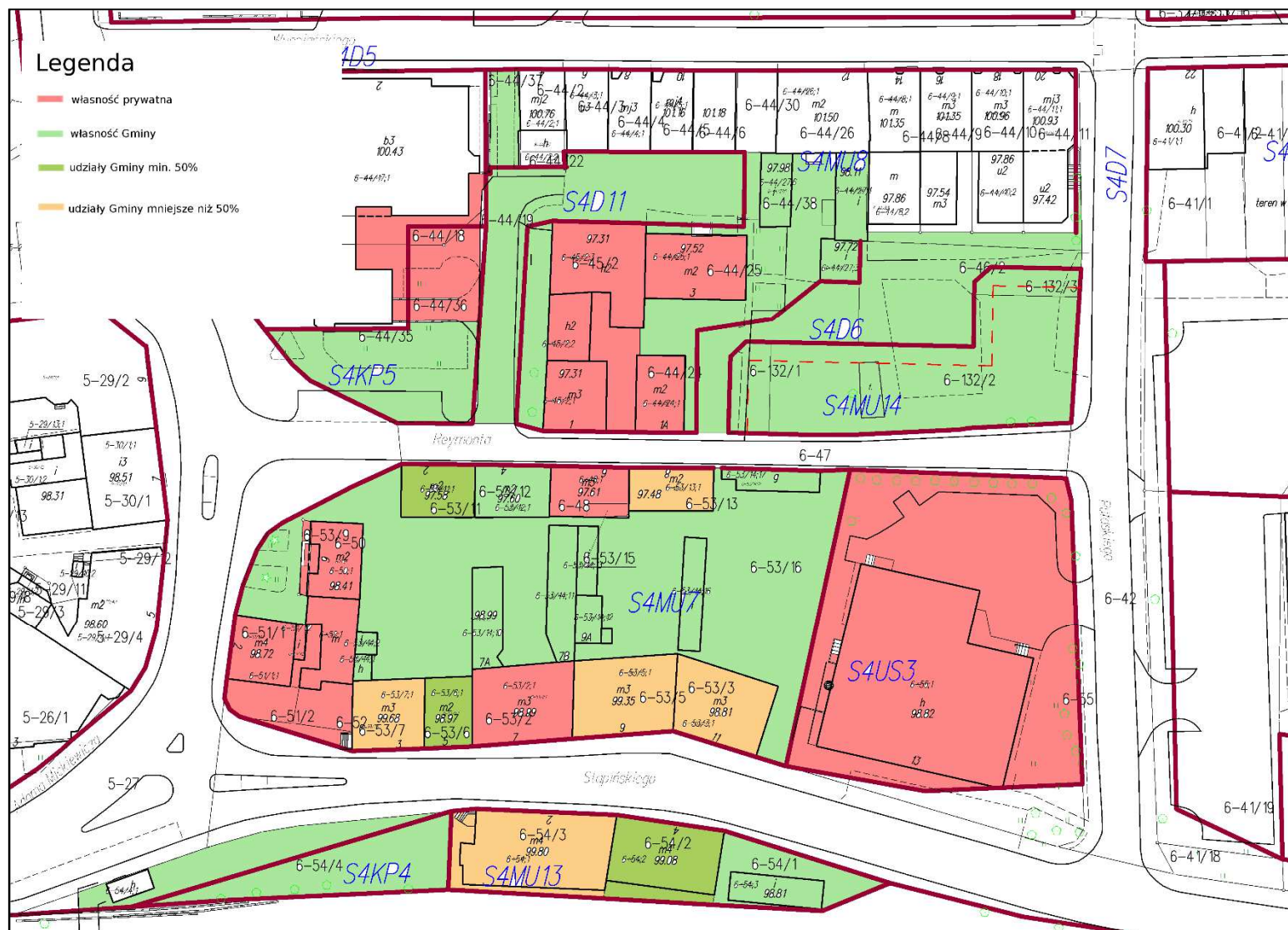
Ostróda – tzw. Pharus-plan z 1931 r.

Ostróda – strefa średniowiecznego miasta lokacyjnego
/fot. J. Miąldun 2015/

Ostróda – zaproponowany obszar działań rewitalizacyjnych
w formule przestrzeń-partycypacja
/materiały Urzędu Miejskiego w Ostródzie/

Ostróda – plan wytypowanego terenu
z wyróżnieniem stosunków własnościowych
/materiały Urzędu Miejskiego w Ostródzie/

Ostróda – prywatna inwestycja w strategicznej przestrzeni publicznej
/fot. W. Skrobot 2018/

**Pracownia Aktywności Obywatelskiej
i Dokumentacji Dziedzictwa**

Dziękuję za uwagę

Wiesław Skrobot

COLLEGIUM
POLONICUM

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Europa-Universität Viadrina Frankfurt (Oder)

Polsko-Niemiecki
Instytut Badawczy
Deutsch-Polnisches
Forschungsinstitut